

Architekti: Expo se stane místem, kde lidé pocítí energii stromů

14.10.2024 - Igor Záruba | PROTEXT

K nebi se táhne osmnáct pilířů vysokých asi 4,5 metru z klád a dřeva různých velikostí a struktur. Jsou na sebe naskládány jako totemové sloupy. Působí jedinečně. Střecha bude zakryta později. Uvnitř velké střechy ve tvaru prstence v místě konání výstavy se zase staví přenosové studio televizní stanice.

Společné mají jedno: každý strom má vlastní příběh. A stojí za to, aby se lidé nad nimi zamysleli.

Stromy, které padly v důsledku přírodních katastrof, nebo už nejsou kvůli lidským okolnostem potřeba, pojmenovali architekti a jejich kolegové jako „problémové stromy“. Pro potřeby Expo je shromáždili z celé země. Šlo například o cedry a cypřiše, které byly vysazeny v duchu poválečné zalesňovací politiky a přerostly, protože nebyly řádně prořezány. Třešním ve školkách hrozilo odumření a vyvrácení. Odpadní dřevo zbylo stavby střechy světové výstavy Expo 1970.

Památník z posvátného cedru

Pan Nonaka studoval postgraduálně genetické inženýrství, zatímco pan Mitani strávil tři roky na volné noze, než se rozhodl pro kariéru architekta. V té době se seznámili a pracovali pro různé projekční firmy, než se v roce 2016 osamostatnili. Podíleli se na navrhování komunitních budov, jako jsou domy a nemocnice.

Poté dostala dvojice nečekanou žádost. „Potřebujeme, abyste vztyčili 670 let starý posvátný strom, který se zřítíl při prudkém lijáku,“ stálo v ní v odkazu na událost v červenci 2008, kdy při přívalovém dešti „vypadl“ z kořenů 40 metrů vysoký obří cedr s 11metrovým kmenem ve svatyni Otsu Ote Šinmei ve městě Mizunami v prefektuře Gifu.

Díky speciálnímu ošetření by mohl být strom zachován natrvalo. Oba architekti se rozhodli jinak. Z podstavce odřízli pětmetrovou část a pokryli ji ocelí, aby vytvořili památník. „Stromy žijí svým vlastním životem. Mysleli si, že by bylo dobré, aby se strom rozpadal několik set let, a diskutovali o tom s místními obyvateli.

Slavnostní ceremoniál na oslavu dokončení památníku jim dal za pravdu. Jásot obyvatel, kteří posvátný strom omotali posvátným provazem, je utvrdil v přesvědčení, že dřevo je víc než jen stavební materiál.

V té době se dozvěděli, že Japonská mezinárodní výstavní asociace vyzývá mladé architekty, aby předložili návrhy různých zařízení. A tehdy se zrodil nápad „problémového stromu“.

Symbolický prstenec

Nonaka a Mitani strávili rok jejich sbíráním. Navštěvovali místa, vedli rozhovory s obyvateli o „životě stromů“ a dokonce byli svědky kácení některých z nich. Pan Mitani říká: „Uvědomili jsme si, že problémy, kterým stromy čelí, jsou problémy, kterým čelí společnost.

Doufá, že objekt bude po skončení akce znovu využit, a hledá místo, kam by se mohl přestěhovat. Oba si představují budoucnost objektu: „Bylo by skvělé, kdyby se z něj stalo místo, kde by se učilo o stromech“. Příběh „problémového stromu“ podle nich nemá konce.

Nejvýraznějším příkladem je symbolická kruhová střecha, která má obvod přibližně dva kilometry, šířku 30 metrů a výšku 12 až 20 metrů. Na její stavbu bylo použito přibližně 27.000 metrů krychlových dřeva. To odpovídá přibližně materiálu pro tisíc rodinných domů. A předpokládá se, že dřevo bude po ukončení výstavy znovu použito.

Dřevo se výrazně uplatní japonském, severském (který je společnou expozicí pěti zemí) a polském pavilonu. Ve všech těchto případech bude použito jako základní materiál.

Se dřevem pracuje i český národní pavilon. „Bude se jednat o technologicky velmi pokrokovou a unikátní stavbu v Japonsku – celá nosná konstrukce je tvořena křížově vrstveným dřevem (Cross Laminated Timber, zkráceně CLT), které představuje nejmodernější technologii dřevozpracovatelského průmyslu, a bude se jednat o vůbec první takovou stavbu svého druhu v Japonsku bez použití ocelové konstrukce,“ říká generální komisař české účasti Ondřej Soška.

Tento text je součástí projektu informování o české účasti a dění na Expo 2025 v gesci Protext ČTK

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/architekti-expo-se-stane-mistem-kde-lide-pociti-energii-stronu/2581123>